Kresánek Jozef (1913-1986) :)

Muzikológ, zakladateľ slovenskej etnomuzikológie, hudobný skladateľ, univerzitný profesor, PhDr., DrSc.

Študoval kompozíciu na konzervatóriu a Majstrovskej škole v Prahe, súčasne hudobnú vedu a estetiku na Filozofickej fakulte Ku v Prahe ako žiak Z. Nejedlého, J. Huttera, O. Zicha a J. Mukařovského; absolvoval roku 1939. V rokoch 1940-1944 pracovník hudobného odboru MS v Martine. V rokoch 1944-1985 pedagóg Filozofickej fakulty UK v Bratislave. V rokoch 1956-1964 externý riaditeľ Ústavu hudobnej vedy SAV. Vedúca osobnosť slovenskej hudobnej vedy. Základnú os jeho hudobného záujmu tvorila problematika hudobného myslenia. Jej aplikáciou na ľudovú pieseň poskytol úplne nový, vedecky fundovaný pohľad na štrukturálny a štýlový vývoj slovenskej ľudovej piesne. Za kľúčové považuje tonálne vzťahy. V tom zmysle tvoria úzkorozsahové melódie autentické štádia vývinu, nie zlomky rozvinutejších štruktúr. Na základe tonality delí piesne predovšetkým na dve skupiny: predharmonické (staré) a harmonické, dur-molové (nové). Pomocou mimohudobných, predovšetkým historických prameňov, ale aj na základe štúdia tematiky piesní a ich funkcie, najmä obradovej, dáva hudobnovývinové štádiá do súvisu s určitými obdobiami. Okrem tonality zaoberá sa bohatstvom tóninového ustrojenia melódií, rytmikou, formou, tranštrukturalizáciou základných foriem, radovou premenlivosťou melódií, a tým aj rozličnými prechodnými štádiami vývoja. Zdôrazňuje variačný proces, v ktorom ľudová pieseň žije. V porovnávacom štúdiu zdôraznil najmä medzislovanské príbuznosti. Vytvoril ucelenú teóriu štrukturálneho a štýlového vývoja slovenských ľudových piesní, na ktoré nadväzujú jeho žiaci. Najvýznamnejšie práce: *Slovesnká ľudová pieseň zo stanoviska hudobného* (1951), *Sociálna funkcia hudby* (1961), *Základy hudobného myslenia*(1977), *Úvod do systematiky hudobnej vedy* (1980), *Tonalita* (1982).

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania